

KÖTÖGETŐ FÉRFIAK

Tizenegy férfi letesz tizenegy széket egymás mellé a chilei főváros egyik közterén, ünnepi ruhában felsorakoznak, megigazítják nyakkendőiket, elsimítják fekete öltönyeik redőit, majd helyet foglalnak. Előveszik kötőtűiket, feltűnő színű gombolyagjaikat, és belekezdenek a kézimunkázásba. Az arra vetődő járókelők pedig csak ámulnak és bámulnak. Tizenegy nő is feltűnést keltene, hiszen a kötés inkább az otthoni szabadidős tevékenységek körébe tartozik – no de tizenegy férfi? A látvány, mondhatni, provokatív, de hát éppen az a célja, hogy kérdéseket generáljon az emberekben.

- ◆ Tavaly januárban alakult Chilében az *Hombres Tejedores* (Kötögető Férfiak) klub, amelynek tizenegy tagja köztereken szervez bemutatókat. A közösségi média segítségével mára mozgalommá avanszált formáció híre Dél-Amerika partjainál nem állt meg, ma már Haitin vagy Ukrajnában is akadnak szép számmal követőik. A kötés és általában a kézimunkát társadalmunkban a nők kiváltságaként tartják számon, pedig a világ számos pontján találunk férfiakat is, akik örömmel adóznak eme alkotómunkának. A női–férfi szerepkörökről belénk rögzült sztereotípiák feloldásáról, e hobbi szociális üzenetéről is mesélt lapunknak Ricardo Higuera újságíró, a klub egyik alapító tagja.

KÖTÉS ÉS EMPÁTIA

Talán nem véletlen, hogy e férfiklubot Dél-Amerikában hozták létre, hiszen a latinoknál még mindig erősen érezhető a „machista” felfogás, miszerint a férfiak elsőbbséget élveznek a nőkkel szemben, megkopott kifejezéssel élve: hímsovíniszták. „A csoportunk egyik legnagyobb kihívása éppen az, hogy azokat szólítsuk meg, akik egy ilyen társadalomban nőttek fel és szocializálódtak – meséli Ricardo. – Szívesen fogadunk bárkit, akit érdekel a kötés, ám különösképpen azokat, akik szeretnék, hogy ezek a berögzült szerepek lefejthetőek legyenek rólunk. A kötés a hobbink, ugyanakkor egyben egy metafora is számunkra, hiszen ahogy haladunk szemről szemre a kézimunka során, ugyanúgy, lépésről lépésre szeretnénk egy sokkal nyitottabb, elfogadóbb és barátságosabb társadalmat létrehozni, ahol a szociálisan és történelmileg elfogadott férfiasság (miszerint mi machisták, zárkóztak és intoleránsak vagyunk) új formákat ölthet, azaz a nőkhöz hasonlóan mi is ugyanúgy lehetünk érzékenyek és empátikusak is.”

A HÁZIMUNKA ÉRTÉKE

A latin-amerikai kontinensen azonban nem csak Chilében gondolják úgy, hogy kötni egy férfinak is jogában áll. Peruban, a Titicaca-tó vidékén például létezik egy szigetecske, Taquile, ahol a mai napig a férfiak feladata a ruhák megkötése. A kecsua gyökerekkel bíró, ősi kis közösségekben a fiúk nyolcévesen sajátítják el a kötési technikákat. Kötőtű és gombolyag nélkül szinte sehová sem mennek, hiszen egész életükben kötnek, otthon és a köztereken egyaránt, a falu egyik legfőbb bevételi forrása ugyanis a kézműves termékek kereskedelméből származik. A nők feladata viszont – a családi teendők mellett – a fonalak elkészítése.

„A házimunkát leértékelik és folyamatosan diszkriminálják – vélekedik Ricardo –, ezt a nézetet is felülírhatjuk, és népszerűsíthetjük az otthon végzett tevékenységeket, emelhetjük azok értékét. A nők egyébként nagy támogatóink, nem kizárólag a kötés szerelmesei, hanem azok a hölgyek is, akik társadalmi szinten is megvalósítható változásokat látnak abban, hogy a férfiak is kipróbálhatják magukat ilyen típusú munkákban. Felismerik és értékelik azokat a férfiakat, akik a férfiasság tradicionális kánonjától eltávolodva nagyobb érzékenységet mutatnak, illetve nyitottak olyan, részletgazdagságot igénylő tevékenységek iránt is, mint például a kötés.”

PULÓVERES PINGVINEK

Világhírnevet szerzett magának az az ausztrál, 109 éves férfi is, aki az idősök otthonában nem a televíziót nézve várta hosszúra nyúlt életének utolsó óráját, hanem alkotott, és még e matuzsálemi korban is hasznára akart válni társadalmának: pulóvereket kötött a Fülöp-szigeteken élő pingvinkolónia számára, amelynek fennmaradását az olajszenyvezés komolyan veszélyeztette, ám e ruhadaraboknak köszönhetően sikerült megóvni őket a pusztulástól. Alfred Date sajnos tavaly májusban elhunyt, de azóta is sokan követik példáját és környezetvédő hobbiját. Az amerikai Sam Barsky is kötött ruhadarabjaival szerzett elismerést magának a világhálón, ő is pulóvereket készített, ám ő saját maga számára, amelyeken utazásainak célpontjait és nevezetességeit elevenítette meg.

KÖTÉSEK ÉS KAPCSOLATOK

A chilei klub tagjai és egyre bővülő szimpatizánsai számára a színek, a hobbik és a különböző tevékenységek nem sorolhatók be nemek szerint. – Autószerelő nőkből is lehetne csoportot létrehozni, ami a megszokott beidegződésekkel szintén szembe menne – véli Ricardo, aki a sztereotípiák felszámolásáért vívott küzdelem mellett a klub örömeiről is szívesen mesél. – Újságíróként számomra ez a projekt kommunikációs szempontból is nagyon magával ragadó. Nemcsak

a Chilében, illetve a világ más pontjain elért népszerűsége miatt, hanem azért is, mert sajátos üzenetet hordoz magában a társadalom számára. Magát a kötést nagyon szeretem, hiszen látom a munkám eredményét, a fejlődésemet, folyamatosan új technikákat sajátíthatok el, megnyugtat, és mindemellett boldoggá tesz az a tudat, hogy mennyire fog örülni a személy, akinek éppen kötök valamit.

Az Hombres Tejedores kezdeményezés a közösségi média által vált sikeressé. Mozgalmuknak immár nyolcvanezernél is több követője akad szerte a világon, egy online kampány segítségével elérték a kitűzött, 3000 dolláros támogatást, amelyet nemes célokra fordítanak: népszerűsítik a kézimunkát, ingyenes műhelyfoglalkozásokat tartanak érdeklődő férfiak számára, iskolákban szerveznek előadásokat a tevékenység szépségeiről és hasznosságáról, és folyamatosan hirdetik az előítéletekkel szemben a tolerancia fontosságát, nők és férfiak számára egyaránt. A 25 és 55 év közötti tizenegy férfiú, akiknek csoportjában táplálkozási tanácsadó, informatikus, színész, házaspár, egyedülálló, családostól és gyermektelen tag ugyanúgy megtalálható, a kötés örömeit élvezve, igazi, valós, offline közösségben újí nagyanyáink otthoni művészetét, ők azonban már kötetlenebb formában kötögetnek elődeiknél. ♦

